

Závěr

Označení původu a zeměpisná označení, jakož i další práva na označení, jako je ochranná známka nebo zaručená tradiční specialita, jsou dnes jistě důležitým vodítkem pro spotřebitele, který míří za určitými zárukami kvality výrobků. Mezi takovými právy na označení hrají však nejdůležitější úlohu ochranné známky, jejich tradice, zakotvení v dalece největším počtu právních řádů států světového společenství a v neposlední řadě účinné ochraně skýtané multilaterálními mezinárodními dohodami, zaručují vysokou poptávku po zapsání těchto označení. Naproti tomu jsou chráněná označení původu a zeměpisná označení tímto institutem zatlačena poněkud do pozadí. Proti institutu zaručené tradiční speciality, která je specifickým institutem komunitárního práva, jsou však tato označení ve výrazně prestižnější pozici.

Charakteristické znaky dané zeměpisným původem, které propůjčují výrobku jeho jedinečnost a kvalitu vzhledem k zeměpisné oblasti jeho původu, mohou hrát v myslích spotřebitelů důležitou úlohu při rozhodování o koupi toho či onoho podobného výrobku. Avšak kritéria, jaké musí splňovat určitý výrobek, aby mu byla poskytnuta náležitá ochrana před napodobováním a jiným možným zneužitím jeho názvu, jsou v různých právních systémech rozdílná. Výrobce, který zkoumá, jakou ochranu pro svůj výrobek nadaný jedinečnými vlastnostmi danými jeho zeměpisným původem hodlá zvolit, se musí zejména zabývat tím, na jaké trhy bude svůj takovýto specifický nadaný výrobek distribuovat. Je velmi důležité, aby si takový výrobce pečlivě prostudoval definice a okruh produktů, jaké mohou být dotyčnou právní úpravou chráněny. Dále také proti přesně jakým praktikám bude jeho výrobek chráněn. Proto pokud na relevantním trhu, v jehož rámci bude obchod s takovými výrobky převážně probíhat, nebude ochrana práv ze zeměpisných označení nebo označení právně zakotvena, bude jistě výhodnější chránit svůj výrobek jinými právními instituty, jako je například ochranná známka.

Česká republika, jakožto strana hlavních multilaterálních smluv ohledně označení původu a zeměpisných označení, zapracovala do svého právního řádu velice komplexní ochranu těchto označení. Tuto ochranu rozšiřuje i několik bilaterálních dohod, které zohledňují specifika ochrany určitých názvů ve vztahu k dotyčnému smluvnímu státu a v neposlední řadě i ochrana poskytovaná na základě příslušných

právních předpisů Evropských společenství. To značí, že tradiční výrobky se vztahem k českým zeměpisným oblastem mají ve své zemi původu dobrou pověst, a zákonodárci si uvědomují nutnost její důsledné ochrany.

Ochrana poskytovaná právem Evropských společenství, která byla v určitých důležitých aspektech předmětem podrobnějšího zkoumání v této práci, se v rámci ochrany označení původu a zeměpisných označení soustředí na ochranu určitých zemědělských výrobků a potravin. Vzhledem ke snaze získat ochranu i v dalších zemích mimo území Evropské unie je zde patrna snaha o sblížení komunitární právní úpravy s úpravou ochrany zeměpisných označení podle dohody TRIPS, která je v rámci Světové obchodní organizace garantem ochrany práv k duševnímu vlastnictví. Proto byla do systému komunitární ochrany zakomponována i ochrana vín a vinných produktů, na které se nevztahuje příslušné nařízení o ochraně zeměpisných označení a označení původu. Dále také možnost zapsat do rejstříků vedených Evropskou komisí i označení z jiných než členských zemí Evropských společenství.

V rámci ochrany poskytované komunitárním právem si kromě chráněného označení původu nebo zeměpisného označení může výrobce pro svůj zemědělský výrobek nebo potravinu zvolit ochranu výrobku označením zaručená tradiční specialita, a to v případě, že takový výrobek je specifický spíše díky svému tradičnímu charakteru, než zeměpisnému původu. Další možností je využití institutu kolektivní ochranné známky Společenství. Tyto instituty poskytují zejména alternativní řešení pro ochranu produktu, který by mohl splňovat požadavky na zapsání jako označení původu nebo zeměpisného označení, a vzhledem k obtížnosti dosažení takovéto ochrany, kvůli námitkovému řízení, (jak bylo na příslušném místě této práce demonstrováno na případě Karlovarských oplatek), by mohlo být řízení o zápisu OP/ZO časově velmi zdlouhavé a nejisté.

Problém ohledně určení, zda zápis je druhový, a kterým se zabývá příslušná část této práce, by měl ukazovat pravidla, kterými by se měl řídit při rozhodování orgán, který je k tomu příslušný. Vzhledem k relevantní judikatuře Evropského soudního dvora, byl tento problém podrobně rozebrán v rámci komunitárního práva. Jelikož je argument o druhové povaze častým námitkovým důvodem, při řízení o zápisu ZO/OP, jakožto i možné zpochybnění způsobilosti pro ochranu takového již zapsaného názvu, je

pro výrobce důležité zhodnotit, jestli jeho výrobek, který se chystá zapsat jako chráněné OP/ZO nemá tuto povahu.

Tyto uvedené skutečnosti by ve svém souhrnu měly pomoci pro výběr adekvátní ochrany pro výrobek, který je nadaný určitými specifickými vlastnostmi, spočívajícími v jeho zeměpisném původu. Výrobce z České republiky, který se chystá takový výrobek uvést na trh, si z uvedených možností může vzhledem ke konkrétní povaze takového výrobku zvolit ochranu přiměřenou této povaze.

Evropská komise zveřejnila dne 15.10.2008 Zelenou knihu o jakosti zemědělských produktů, ve které se mimo jiné zabývá instituty zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit a zpřísněním podmínek pro registraci uvedených označení, eventuelně transformací těchto institutů z důvodu lepší ochrany takto označovaných výrobků. Tento dokument by mohl naznačit další vývoj v politice označování zemědělských produktů a potravin v rámci Evropské unie.

Další vývoj v právech na označení výrobků s výše uvedenými vlastnostmi, by se mohl vydat cestou naznačenou Evropskými společenstvími, tudíž sblížením mezinárodních, eventuelně nadnárodních právních úprav poskytujících ochranu OP/ZO. Toto by mohla být správná cesta pro zajištění ochrany takových výrobků v co největším počtu zemí světového společenství.